

[Inger Merete Nordentoft.]

baade at oprette en Forsøgsskole, at finde frem til nye værdifulde pædagogiske Former og stadig væk at støtte de gamle Former, som vi mener endnu har Værdi. Der er dog sikkert Enighed hos det høje Tings Medlemmer om, at Maalet for dansk Skole maa være en Folkeskole, der er saa god og sikrer alle Forældre saa stor Indflydelse, at den kan samle alle Landets Børn. Men saa længe der endnu findes et Faatal af Forældre, der hellere ser deres Børn i en Friskole, vil vi støtte, at der opretholdes Friskoler her i Landet. Vi vil imidlertid opstille visse Krav. For det første maa Friskolens Undervisning i de Fag, der er nødvendige for Børnenes Hævden sig i Samfundet, være lige saa god som Folkeskolens, den maa yde en Undervisning, der er lige saa forsvarlig, og det faar Indvirkning paa vort Syn paa Tilsynet med Friskolen. Vi mener, at naar Tilsynet kun skal omfatte de Fag, der er af Betydning for Børnenes Hævden sig i Samfundet, Dansk og Regning, maa det ogsaa være Repræsentanter for det danske Samfund, der fører Tilsyn med disse Fag, og ikke Repræsentanter for den paagældende Forældrekreds. Hvis de faar Lejlighed til at føre Tilsyn med de Fag, hvori de netop ønsker en speciel Indsats, maa de være fuldt tilfredsstillede.

Angaaende Tilskuddet nærmer dette Forslag sig jo i høj Grad Tanken om de flydende Skolepenge, hvor Skolepengene skal ledsage det enkelte Barn, ligegyldigt i hvilken Skole det gaar. Denne Form er vi bange for, fordi vi frygter, det vil føre til Oprettelsen af en Mængde smaa sekteriske Skoler og derved komme til at betyde en Tilbagegang for den danske Skole som Helhed. Jeg er imidlertid klar over, at det er nødvendigt at give Friskolerne økonomisk Hjælp, for at de kan holde en vis Standard med Hensyn til Lærerkrafter og Bygninger. Men man maa kræve visse økonomiske Ofre af Forældrene, naar de ønsker saadanne Skoler, og jeg mener, at det Tilskud, der er foreslaaet i Loven, ligger for højt. Man er meget nær ved at give det samme Tilskud, som man giver til Folkeskolen. Derimod synes jeg, at de Forslag, der er stillet om Fordelingen af Tilskuddet, er udmærkede.

Jeg formoder, at Lovforslaget vil komme til Behandling i et Udvalg, og kan tilsige vor Støtte til en velvillig Behandling der, idet jeg dog paa Forhaand udtaler min Betænkelighed ved at gaa med til et saa højt Tilskud, medens jeg paa den anden Side gerne vil understrege, at vi ønsker ikke at

henvise alle Børn til den offentlige Skole, hvis deres Forældre mener, at de har tvingende ideologiske Grunde til at holde Børnene borte fra denne.

Jørgen Jørgensen: Mit Parti ser med stor Tilfredshed, at der gennemføres en forbedret Tilskudsordning for Friskolerne. Igennem adskillige Aar har Spørgsmaalet om et større offentligt Tilskud til Friskolerne været drøftet, men der har været mange Vanskeligheder at komme igennem, baade praktiske og politiske Vanskeligheder har været til Hinder for Gennemførelsen af en bedre Tilskudsordning. Ganske vist er der i de senere Aar gennemført visse Forbedringer, idet der er stillet Beløb til Raadighed til Nybygninger, og ogsaa paa anden Maade har man suppleret det oprindeligt fastsatte Tilskud til Skolerne. Alligevel maa det siges, at disse Skoler har arbejdet under meget trange økonomiske Kaar, og naar de i det hele taget har kunnet holdes i Gang, saa skyldes det, at der i disse Skoler er Lærerkrafter, Kvinder og Mænd, for hvem det var en Livssag at gennemføre deres Arbejde under de frie Vilkaar, som Friskolen kunde give, og som under yderst trange Kaar blev og passede deres Livsgerning til Trods for, at der økonomisk set var langt bedre Muligheder andre Steder. Det er en af Grundene til, at Friskolerne har kunnet holdes i Gang selv med de beskedne Tilskud, som det offentlige har givet. En anden Grund er den, at Forældrekredsene rundt om i Friskolerne har ydet meget store Bidrag, og den Fremstilling, som i Dag er givet her: at disse Skoler er Skoler for Velhavere, vidner om et forbløffende Ukendskab til Forholdene i Friskolekredse. Det er i stort Tal jævne Smaakaarsfolk, som sender deres Børn i disse Skoler, og for mange af disse Hjem er det et stort økonomisk Offer at betale de Beløb, der har været nødvendige for at holde Skolerne i Gang.

Jeg ser derfor med Tilfredshed, at der nu skabes Mulighed for at give bedre økonomiske Kaar for Friskolerne. Skal den Ret, som Grundloven hjemler Forældrene til at sørge for deres Børns Undervisning, betyde noget, saa maa der ydes Beløb fra det offentlige, som gør det muligt ogsaa for Smaakaarsfolk at benytte sig af denne Ret. Med den Tilskudsordning, som her foreslaas, er det slet ikke saadan, at Forældrene herefter kan faa deres Børn undervist gratis i Friskolerne; Tilskuddene ydes til Læreren, til Undervisningslokaler og Undervisningsmateriel og betyder en klækkelig Forbedring af Lærernes økonomiske Kaar og Mulighed